

Justitsministeren (Melleman):

Naar jeg har bedt om at udtale mig, forinden det ærede Medlem fik Ordet, da er det kun, fordi jeg ønsker at rette et Spørgsmaal til det ærede 6te Medlem for 2den Kreds, (Hæle), som altsaa det ærede Medlem vil kunne besvare, naar han tager Ordet efter mig, og det er da det, at det forekommer mig, at der i den Erklæring, som det ærede Medlem oplæste — den blev læst med noget svag Stemme, jeg bebrejder ham Intet, det er muligt, jeg har hørt feil — men det forekommer mig, at der i denne Erklæring stod blandt Andet, at denne foreløbige Lov gjorde et Indgreb i Borgernes grundlovmæssige Rettigheder. Det var blot det, jeg ønskede at vide, hvorledes det er at forstaa, hvad den ærede Landsthingsmand har ment med det.

Hæle: Maa jeg først gjøre min ærede Nabo til Venstre opmærksom paa, at det, vi forhandle om, ikke er en provisorisk Lov, men derimod et Lovforslag. Med Hensyn til det Spørgsmaal, som den høitærede Minister fremkom med, maa jeg sige, at jeg anser det for aldeles givet, at denne Lov er en Indskrænkning af Grundlovens § 87, som hjemler Folket Ret til at stifte Foreninger.

Justitsministeren (Melleman):

Overfor denne Bemærkning skal jeg kun tillade mig at fremhæve, at denne Lov ikke lægger den allerringeste Hindring i Veien for, at der kan stiftes Foreninger. Denne Lov indskrænker ikke Foreningsretten mere end enhver anden Ret; hvad der er tilladt Foreninger, er tilladt den Enkelte, og hvad der er tilladt den Enkelte, er ogsaa tilladt Foreninger, men hvad der er forbudt den Enkelte, er ogsaa forbudt Foreninger. At det skulde være tilladt at stifte Foreninger, som skulde have Lov til at gjøre, hvad der ikke er tilladt Enkeltemand at gjøre, det veed jeg rigtignok ikke Noget om.

Hæle: Jeg tror dog, at det maa være givet i Lovforslaget tydeligt nok, at det ikke bliver tilladt at danne Riffelforeninger.

Justitsministeren (Melleman):

Jeg vil blot dertil sige, at det vel er tilladt at danne saadanne Foreninger, men de faae ingen Rifler.

Hæle: Hvor der stiftes Riffelforeninger, der vil Regjeringen ikke gaa frem paa den Maade, som § 87 paalægger, nemlig at gaa til Domstolene. Man mener derimod at kunne forbyde dem efter denne Lov,

Justitsministeren (Melleman):

Jeg maa fastholde, at det beror paa en Misforstaaelse, naar man mener, at denne Lov gjør Indskrænkning for Foreningers Vedkommende mere end for Enkeltemand.

Strandskov: Det vil maaske være det høje Thing bekendt, at i 1862, saavidt jeg erindrer, var det under Indenrigsminister Lehmann, fik vi ude paa Landet en Opfordring om at danne Foreninger med Rifler og netop at øve os i Brugen af disse Vaaben. Jeg var selv med samt alle vore Gudseiere paa Møen. Jeg var den Gang Formand for en Forening, som hed Femtejunifolkeforening, og man bestormede mig da med det Spørgsmaal: Kunne vi faae Jer med? Jeg vil gjøre de Herrer opmærksomme paa, at de Foreninger og de Riffelforeninger, her er Tale om, havde aktkurat det samme Motiv, saa vidt jeg veed. Jeg tror, det staar Side 16 og 17 i den Bog, som ligger foran det ærede Medlem for Kjøbenhavn. Der er sagt fra Indenrigsministeriets Side, at man igjennem disse Foreninger med Rifler skulde søge at virke paa det danske Folk, for at det kunde bevare sin Frihed og Selvstændighed, og jeg har ikke hørt noget Sted, at de Foreninger, her tales om, have dannet sig under et andet Navn. Jeg skal indsthyde den Bemærkning, at da denne Bevægelse kom op paa Møen, sagde jeg: Nei, lad os holde til de gamle Skytteforeninger. De ere en Gang anerkjendte af Regjeringen til at styrke det danske frie Folks Rettigheder og Frisind, og naar De vil være med der skal jeg som hidtil støtte dem. Jeg gif nemlig ud af Skytteforeningen, da jeg kom i Niagsdagen. Naar den ærede Minister vil gjøre gjældende, at der her ikke er Tale om en Indskrænkning i Foramlingsfriheden, saa paaistaar jeg i bestemt Modsetning til den ærede Minister, at det er der. Det er Foreninger, hvori vi Alle, store og smaa Bønder, kappes om at komme ind, netop for at styrke det danske Folks Frisind og bevare vore Rettigheder ogsaa indadtil. I Motiverne til det Tilskud fra Statskassen, som den Gang blev søgt, staar der Side 16 og 17 tydeligt udtalt, at man skulde sørge for, at Folk kunde blive udviklede lige over for Udlandet til dygtige Soldater. Man kan jo nemlig ikke faa let lære den unge Mand at træffe som lære ham at exercere. Allerede i 1862 blev der lagt Vægt paa, at det var saavel udadtil som indadtil, at Foreningerne skulde gjøre Gavn, og det var lige saa meget Hensynet inadtil som udadtil, der gjorde, at jeg gif med, og det var ogsaa Grunden, hvorfor Gudseierne gif med. Jeg